Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJOBY

[RIGORÓZNÍ PRÁCE]

Název práce: ***Komparativní analýza jazykové a komunikační kompetence v psaných komunikátech u studentů 4. ročníku SŠ***
Jazyk práce: český

Student: Mgr. Petra Holubová, roz. Johnová
Fakulta: Pedagogická
Studijní program: Český jazyk a literatura

Konzultant: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.
Oponenti: PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.
PhDr. Stanislav Štěpáník, Ph.D.

Předseda komise: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.
Členové komise: doc. PhDr.at PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.
PhDr. Michal Zvírotský, Ph.D.
PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.
PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Datum obhajoby: 3. února 2014

Průběh obhajoby:
Autorka prezentovala svoji práci. Autorka se mimo téma zabývala také hodnocením maturitních slohových prací. Vycházela z materiálu prací získaných z několika typů pražských středních škol (čtyřleté gymnázium, osmileté gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště).
Hlavní cíle práce byly:
1. Posouzení jazykové úrovně slohových prací a její reflexe v interních hodnoceních a jeho objektivita.
2. Kritické zhodnocení toho, zda je vhodné unifikovat zadání pro všechny typy škol.
Na příkladu vyprávění provedla jazykovou analýzu a revizi hodnocení. Závěry verifikovala na charakteristice a úvaze. Došla k závěru, že vyučující na školách mají tendenci práce nadhodnocovat.
V konečném výsledku práce ukázala, že z 82 prací bylo 50 prací nadhodnoceno, zároveň za neúspěšnou byla označena jedna práce, všechny ostatní byly hodnotiteli považovány za úspěšné, v revizním hodnocení nemělo být za úspěšné považováno 14 prací. Zhodnotila volbu útvaru a témat, rovněž upozornila na plošné hodnocení 1A na víceletém gymnáziu.

Hodnocení a připomínky oponentky

Autorka si vybrala relevatní a aktuální téma, stanovila jasná kritéria, dochází k jasným výsledkům a přináší relevantní zjištění. Podrobnější hodnocení práce a připomínky viz posudek v SIS.

Reakce autorky práce

Autorka využila komparativní analýzu (kvantitativní i kvalitativní). Při kvalitativní analýze sledovala jazykovou úroveň komunikátů, kvantitativní při sledování útvarů a tématu.

Pravopis ve slově *vzpomněl* není vhodné vysvětlovat jako výjimku, ale pochází od staročeského slova *pomnieti*.

Přechod k femininu hodnotí jako nevhodný, protože student má navázat na výchozí text – ten byl psán v mužském rodě, proto návaznost v ženském rodě nebyl funkční.

Dílo Saussura se jmenuje Kurz obecné lingvistiky.

K volbě vyprávění přispívá to, že vypravování, úvaha i charakteristika jsou útvary, s nimiž jsou studenti seznámeni již na základní škole, proto předpokládají, že tyto útvary napíší. Jednostranná volba vznáší otázky, jak je funkční stylistika vyučována na střední škole. Autorku samotnou udivuje, že studenti středních odborných škol nejsou vedeni k tomu, aby více připravovali např. útvary administrativního stylu.

Rozdíly v hodnocení musí autorka vzít podle typu škol. Poukázala na rozdílnosti v hodnocení na víceletém gymnáziu (kritérium 1A), na středních odborných školách nesouhlasila téměř s žádným hodnocením (problém se slovem *v zásadě* v pokynech pro hodnotitele, který vyvolává subjektivitu). Zarážející je, že v tabulce není kritérium originality a invence – doporučení autorů kritérií je, aby se to zohledňovalo v kritériu 1A.

Modifikace hodnocení by měla vycházet z jiného pojetí státní maturitní zkoušky. Nemělo by být stejné zadání zkoušky (z mnoha důvodů). Jako jiný návrh se nabízí znovu se vrátit k dvoustupňové maturitě, kde by pro gymnázium byla povinná vyšší maturita. Práce by měly být hodnoceny externě.

Hodnocení a připomínky oponenta

Oponent považuje téma za aktuální, cíle jsou adekvátní, též výsledky. Podrobnější hodnocení práce a připomínky viz posudek v SIS.

Reakce autorky práce

Z dominantního postavení českého jazyka ve škole vyplývá, že na střední škole by již měli mít žáci zvládnutou např. pravopisnou stránku textů, zároveň je problém, že větší část hodin je na střední škole věnována literatuře (2 hodiny literatury a 1 hodina jazyka a komunikace), ovšem ani obrácená proporce hodin by nebyla vhodná. Ideální řešení by bylo, kdyby došlo k navýšení dotace.

Reálná potřeba studentů vyplývá z cíle složit maturitu, ale i z přípravy na ni (problém didaktického testu). Dále se projevuje slabší schopnost studentů komunikovat a psát složitější souvislé texty.

Nutnou součástí slohové práce je koncept, který se studenti musí také naučit psát. Napsat potom práci o 200–250 slovech s konceptem je třeba mít nacvičeno. Jako nedostatek vidí i to, že na některých školách žáci píší práce pouze doma.
Čtenářský komfort je součástí několika kritérií a měl by zaručit čtenáři, že přečte text, aniž se v něm ztratí. Je to ovšem velice subjektivní faktor.

Diskuse
Probíhala po celou dobu obhajoby. Autorka prokazovala hlubokou orientaci v problematice, byla schopna velice erudovaně diskutovat.

Výsledek obhajoby: PROSPĚLA

_____

Doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.